

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Українську Помісну
Православну Церкву!

часопис
Волинської єпархії
Київського Патріархату

№ 1 (26) січень 2007

ЗАБОРОЛЬСЬКИЙ ХРАМ

Упродовж майже століття християни парафії з рідкісною назвою не раз подавали приклад благочестя

95 років від дня освячення виповнилося храму Собору Пресвятої Богородиці, що в селі Забороль неподалік Луцька. Це єдина церква на Волині і доволі рідкісна в Україні, освячена на честь цього свята. Як і більшість своїх сестер, вона має доволі цікаву історію.

Зводити святиню розпочали 1907-1908 років, а ініціаторами виступили самі люди. Колись у Заборолі стояла церква на честь Божої Матері, споруджена 1728 року, але згодом її розібрали, а матеріали продали. Лишилось тільки навколишнє кладовище, яке радянська влада примудрилася зрівняти з землею, а потім на тому місці звести свинарники.

Новий храм збудували всього за 4 роки: люди тоді хоч і були під гнітом царської Росії, але не бідували. Таким він простояв до 1944-го, поки під час відступу його не підпалили нацисти. Згорів увесь верх. А вже коли німці увійшли в Торчин, випустили ще три снаряди на село, один з яких застряг у стіні дзвіниці.

1945 року сюди прийшов священник Петро Ткач, який відновив Богослужіння. Спочатку служили в хатині, а наступного, на свято Катерини, 7 грудня, почали звершувати Богослужіння в храмі. Правда, правили, ховали й вінчали просто неба, адже накритим був лише вітвар. А відновити храм на той час було вже досить проблематично. Для цих потреб матеріалів не давали, тому люди виписували їх на себе. Жертвували всім заради церкви. Але вже коли взялися за реставрацію, то намагалися зробити якнайкраще. До жителів Заборолі долучилися парафіяни з сіл Богушівка, Антонівка, Всеволодівка. Така відданість вірі допомогла врятувати іконостас Зимненського монастиря, датований XVII-XVIII століттями. Про те, що його мають знищити, люди дізнались, коли розбирали монастирську Свято-Успенську церкву. Нинішній настоятель заборольського храму протоієрей Віталій Антонюк розповідає, як тоді один чоловік, знаючи, що немає в церкві грошей, продав свою корову, а придбав для рідного храму старовинний іконостас. Правда, громада потрохи гроші повертала.

Завдяки зусиллям отця Петра храм набував належного вигляду. Накрили церкву аж 1956 року, а в цілому реконструкція тривала до кінця 70-х років. Священик сам писав деякі ікони, хоча, як зазначає настоятель, вони не були професійними. А одну з них – Собор Богородиці – присвятив своїй дружині, про що свідчить підпис. Відновлювати храм допомагали мешканці навколишніх сіл. 1956 року його накрили, а парафіянка Любов Косарук погодилася відреставрувати деякі ікони, в тому числі кілька образів зимненського іконостасу. Окремі образи були в такому стані, – розповідає отець Віталій, – що стояв вибір: або їх спалювати, захоронення робити, або відновити для віруючих, для молитви. Деякі люди жертвували художникам гроші, аби храм більше був розписаний іконами.

Ще один цікавий образ – Богородиці, привезений сюди з Польщі й оновлений 16 серпня 1936 року.

Була біля церкви й символічна братська могила українцям-визволителям, яку радянська влада розгорнула. Тих, хто спробував її відновити, арештували.

1992 року парафія приєдналася до Київського Патріархату й нині об'єднує кілька сіл. У самому Заборолі дворів коло 500. Утрималось тоді 2-3 людей, 4-5 були проти.

У всі часи заборольський храм був великою підмогою для мешканців цих сіл, яким щоб побувати на Службі, не доводилося їздити до Луцька. Таким, з Божої ласки, він залишиться на довгі роки.

Оксана ХИЖУК. Фото Сергія ДУБИНКИ

З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

22 січня – святителя Филипа, митрополита Московського і всієї Русі, чудотворця

1569 року скінчив земну стежу митрополит Московський Филип, якого Церква зарахувала до лику святих. За що сподобився ж він цієї честі?

Филип жив у вельми тяжкі часи – за царя Івана IV, прозваного Лютим (Грозним). Його правління – то не просто дальше зміцнення Московії на основах самодержавства, то одна велика кривава пляма в історії. Зміцнюючи монархію, цар Іван мусив зламати опір боярської опозиції, проте вороги йому ввижались повсюди. Для здійснення своїх задумів цар створив особливе військо – опричництво; ці вояки, вдягнені в чорний татарський одяг, наводили жах у країні. Бузувірству самовладця не було меж: не тільки цілі сім'ї й роди, а й села і міста, запліджені у незгоді з царем, були стерті з лиця землі. Урешті-решт у спротиві своїй політиці тиран запідозрив і власного сина, тож у пориві безумства вбив його.

І ніхто на це – ані пари з уст. Лиш один первоієрарх Филип осмілювався підняти голос, напоумити деспота своїм авторитетом. (Одного разу цар познайомився з цим іноком у далекому монастирі

і, вражений його боголюбством, поставив митрополитом.) Коли ж вінченосний перелюбник вирішив учетверте женитися (кожна з попередніх дружин, коли набридала йому, була страчена) – владика Филип не благословив цього шлюбу: одружуватися вчетверте православні канони забороняють у будь-якому разі. Відтоді цькування непокірного посилювалось, і одного разу верховода опричників Малюта Скуратов задушив митрополита в його келії.

Страшна історія царювання. Лиховісна постать царя. Та ще більше вражає, що знаходяться такі, хто силкується обілити Івана Лютого. Ні, не за часів Сталіна, коли офіційна радянська історіографія вважала Івана Васильовича ледь не зразковим політиком, а в наші дні. Заохочені канонізацією імператора Миколи II (до речі, званого Кривавим), частина «ультраправославних» вимагає від церковноначалія РПЦ канонізації й Івана Лютого. Уже написано «молитви», намальовано «ікони», діє «Братство святого Іоанна Грозного»...

Хай Господь милує християн від таких «святих». Немає проте сумніву, що святий Филип, як бувши на землі, так і тепер на небі, молиться за своїх гонителів та за всіх вірних, тож просімо і ми: Святителю Филипе, моли Бога за нас!

Підготував Віктор ГРЕБЕНЮК

Боголюб'язний читачу!

«Волинські єпархіальні відомості» – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православних волинян. Аби часопис став таким і для Вас – зробіть перший крок назустріч: передплатіть його в будь-якому поштовому відділенні області, починаючи з будь-якого місяця. Передплата вартість одного примірника з доставкою – лише 30 к.

(без вартості приймання передплати). Передплатний індекс у поштовому каталозі обласної періодики – 91241.

Надсилаємо газету передоплатою в усі регіони України та в усі країни світу.

Архів основних публікацій часопису, оперативні церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavja.lutsk.ua

НОВИНИ

Нагороджено орденом

Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет нагородив єпископа Луцького і Волинського Михаїла орденом Великомученика Юрія Переможця. Як сказано в указі Першоієрарха, владику відзначено «за заслуги з відродження духовності та утвердження Помісної Української Православної Церкви». Нагородження відбулося в Києві, у патріаршій резиденції, напередодні свята праведного Філарета Милостивого.

Архієрейські служіння

Єпископ Михаїл освятив новозбудований храм Успіння Пресвятої Богородиці в селі В'язівне Любешівського деканату. З цієї нагоди відправили Бо-

жественну Літургію. Разом із владику служили любешівський декан священник Юрій Устимчук, настоятель священник Микола Себет і місцеве духовенство. У святкуванні взяли участь представники районної і сільської влади, місцевої інтелігенції та громадськості. Преосвященний, виголошуючи проповідь, висловив подяку Богові й місцевим вірянам за спорудження церкви, яка відтепер буде не лише місцем звернення Богослужіння, але й нагадуванням для християн про необхідність щоденного духовного вдосконалення. «Хай милосердний Господь щедро благословить усіх, хто молиться у цьому храмі, та приведе сюди тих, хто ще осторонь», – підкреслив архієрей. Також він побажав присутнім єдності у вірі й любові, жертвовного патріотизму, адже саме відсутність цих чеснот стала причиною багатьох трагедій українців.

***

Архієрей та священнослужителі кафедрального собору Святої Трійці взяли участь в освяченні одного з храмів Свято-Троїцького духовного центру, що в Тернополі, настоятелем якого є рідний брат нашого архієрея протоієрей Анатолій Зінкевич. Божественну Літургію очолив архієпископ Тернопільський і Кременецький Іов.

***

Єпископ Михаїл взяв участь у вечорі з нагоди 70-річчя від дня народження Андрія Бондарчука – голови Волинського братства Апостола Андрія Первозваного, народного депутата України першого скликання, письменника й журналіста. Вручаючи ювілярів орденом Рівноапостольного князя Володимира III ступеня, владику зазначив, що таким чином Патріарх Філарет відзначає його великі заслуги перед Церквою, багаторічну благодійну працю на славу Божу. Вечір прикрасили місцеві творчі колективи, серед яких – хор Центру християнського виховання дітей і молоді.

***

Волинська Рада Церков (ВРЦ), у черговому засіданні якої взяв участь владику Михаїл, звернулася з проханням до обласної влади профінансувати виготовлення охоронних дощок нового зразка для встановлення на церковних спорудах, що є пам'ятками архітектури, виділити кошти на виготовлення технічної документації та проведення грошової оцінки цих об'єктів. Голова облдержадміністрації Володимир Бондар і голова облради Анатолій Грицюк висловили готовність допомогти й по-

ІНТЕРВ'Ю ДО ЮВІЛЕЮ

ДОРОГА ДО ХРАМУ

45 років виповнилося нововолинському деканові протоієрею Стефанові Фульмесу

Люди, як і храми, мають свою долю. А трапляється так, що їхні шляхи міцно переплітаються, стають часточкою один одного. Саме так сталося з нововолинським деканом, протоієреєм Стефаном Фульмесом. Його знають як настоятеля Свято-Духівського собору, який перебуває у стадії будівництва. Яким був шлях до цього храму у священника, що є головним дороговказом на шляху духовного служіння – це тема нашого інтерв'ю з нагоди ювілею.

– Зростав я у побожній родині на Яворівщині Львівської області, – почав свою оповідь він. – Нам пощастило, бо у нашому селі ніколи не закривали церкву. Пригадую, що мені, малому хлопчаку, важко було вистояти всю службу – я млів, мене виносили на вулицю. Але згодом, так би мовити, адаптувався, і вже не топтати до церкви стежку не міг.

– Отче Стефане, але смію думати, що, очевидно, були якісь особливі події, які спонукали Вас присвятити життя служінню Богові?

– Так, були два випадки, коли я висів на волосині від смерті, коли здавалося, що життя закінчилось... Один раз улітку – під час роботи на комбайні. Переднє колесо важкого агрегата мало проїхати через мою голову. У той момент, коли руки мої не витримали навантаження і зірвалися, за частки секунди до фатального моменту комбайн... зупинився. Подібний випадок повторився. Я зрозумів, що це Божа рука залишила мене на білім світі і – як маленька данина Всевишньому – я вирішив стати священником.

– У роки тотального атеїзму непросто було вступити до духовного навчального закладу. Як Ви подолали цю сходику?

– З атестатом про середню освіту пішов спочатку навчатися у Львівське професійно-технічне училище за спеціальністю електролюсар контрольно-вимірвальних приладів автоматики. Доброю школою гарту стала служба у групі радянських військ у Німеччині. Але, варто сказати, мене вже тоді не полишала думка вступити до духовної семінарії, тому вивчав програму. І 1986 року мрія стала дійсністю. Було нелегко, адже тоді на одне студентське місце претендувало п'ять чоловік. Потрібно було отримати хорошу рекомендацію від правлячого архієрея. Не отримав повного схвалення, відверто кажучи, і від усієї родини, в якій, окрім мене, виховувалось ще троє братів. Але моє тверде переконання у єдиному покликанні – бути вірним слугою Богові – ніхто не змінив.

– Чим пам'ятні стали для Вас перші роки служіння Церкві?

– Не забуду періоду проходження практики у кафедральному соборі Святого Юра у Львові. Після того отримав парафію з чотирьох сіл: Тудорковичі, Пісочне, Старгород, Войславичі Сокальського району. Храми були занедбані. У Войславичах під церкву переобладнали колишній костел, проводили там реставраційні роботи. Багато праці довелося докласти під час відновлювальних, оздоблювально-реставраційних робіт у Тудорковичах. Але головне – у людей було велике натхнення відродити духовність, тому-то все швидко ладилось. Пам'ятним стало висвячення у сан священника, яке проводив у Свято-Никольському кафедральному Соборі митрополит Горьківський і Сизранський Йосан.

– А яким чином ви потрапили у Нововолинськ і чи не боязо було починати фактично все з нуля у досить стійкому за атеїстичними поглядами шахтарському місті?

– 1992 року на прохання церковного комітету я очолив громаду Святого Духа, яка мала надзвичайно велике бажання спорудити храм, який би належав Київському Патріархату. Скажу відверто, погодився тому, що на Львівщині загострилися міжконфесійні суперечки. Тим більше, що це місто було для мене не зовсім чужим, бо не раз туди приїздив. Додати бажання до таких змін і позитивні емоції після Богослужіння в храмі Різдва Христового, що у Володимирі.

– Отче Стефане, знаю, що, крім своїх основних обов'язків – задовольняти духовні потреби пастви, Ви змушені вести й організаційну роботу, виступаючи як будівничий...

– Це не просто дається. Але я добре знав, на що йду. Насправді собор, який з Божої милості постає величною окрасою нашого міста, потребує багато фізичних сил, матеріальних витрат. Потрібно було навколо храму згуртувати громаду, яка перейнялась би спонукую бачити довершеною нашу святиню, вірити, що вона потрібна і нам, і нашим нащадкам на сотні років. І я радію з того, що це вдалось нам досягти. Готовність собору становить 70%. Залишились в основному внутрішні та оздоблювальні роботи – на куполах і у вівтарі. Приступили до монтування електропроводки та штукатурення.

– Чи є у Вас люди, на яких Ви можете повністю покласти у непростої зведенні храму?

– Звичайно, що є. Це – наші парафіяни, без допомоги яких я сам нічого б не зробив. Велику підтримку відчуваю з боку миського голови Віктора Сапожнікова, старости Василя Шевчука, регента Надії Левшун, церковних хористів, які стояли біля витоків сестринства.

– Отче Стефане, які основні життєві принципи Ви сповідуєте і що найбільше цінуєте в людях?

– Основне – служити Богові, творити добро, допомагати іншим і самому намагатися бути прикладом на підтвердження того, що я проповідую. У людях найбільше ціную справедливість, порядність, вірність.

(Продовження на 4 стор.)

обіцяли, що всі ініціативи ВРЦ «завжди знаходитимуть підтримку і розуміння в органів влади».

***

Преосвященний взяв участь у засіданні Священного Синоду під головуванням Патріарха Філарета. Розглядалися різноманітні питання життєдіяльності Церкви. Зокрема, сайт cerkva.info повідомляє, що ієрархи благословили створення Товариства тверезості Святого Архистратига Михаїла, закликаючи священнослужителів створювати його осередки на парафіях і проводити заходи для поширення тверезого способу життя.

***

Напередодні Нового року єпископ Михаїл освятив новозбудований храм Апостола Андрія Первозваного в с. Дерно Ківерцівського деканату. З нагоди свята відправили Божественну Літургію. З владику співслужили ківерцівський декан протоієрей Олег Ткачусь, настоятель священник Валерій Чернюк і місцеве духовенство. Під час Служби Божої вла-

дика виголосив проповідь про призначення храмів, дію Божої благодаті в них і благочестиве християнське життя.

***

Богослужіння Різдва Христового, які особливо урочисто тривають перших три дні, єпископ Михаїл відправив у кафедральному соборі Святої Трійці, у соборі Різдва Христового, що у Володимирі, у Нововолинському соборі Святого Духа.

7 січня під час Літургії, яку в прямому ефірі транслювало Волинське телебачення, владику, духовенство й вірян привітав зі святом луцький міський голова Богдан Шибя. Під час святкування престольного празника у Володимирі, 8 січня, архієрей прийняв вітання районної і міської влади та відвідав місцевий жіночий монастир Різдва Христового. 9 січня преосвященний відправив Службу Божу і привітав декана протоієрея Стефана Фульмеса з днем ангела.

***

12 січня єпископ Михаїл взяв участь у зустрічі Президента України Віктора Ющенка з єпископатою Київського Патріархату, яка відбулася в резиденції Патріарха Філарета. Як повідомив сайт cerkva.info, під час спілкування глава держави запевнив, що держава сприятиме єднанню українського Православ'я, та запропонував створити спільну робочу групу з представників обох юрисдикцій, аби вжити заходів для припинення ворожнечі.

***

18 січня архієрей освятив корпус чоловічого монастиря Різдва Христового в Луцьку. Про це повідомив сайт Молодіжного православного братства Преподобного Миколи Святоші, князя Луцького, gramol.ho.com.ua. Відтепер (Продовження на 4 стор.)

ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА

ПОКЛИКАННЯ ХРЕСНИХ

Місія хрещених батьків – не формальність. Обираючи їх, треба зважати на певні застереги

Запитання

Моя подруга, яка нещодавно стала хрещеною матір'ю, розповіла, що священник запитав, чи не мають наміру куми одружитися між собою. Я здивувалася, бо також неодноразово хрестила дітей, але мене такого не питали. Скажіть, будь ласка, які обов'язки хрещених батьків і які існують обмеження, пов'язані з цією місією?

Відповідає ієромонах Марк (Левків)

Встановлене Господом Ісусом Христом таїнство Хрещення є духовним народженням людини, у якому вона вмирає для життя гріховного й народжується в нове життя – духовне, благодатне. Хрещення змиває первородний гріх, а коли охрещується дорослий – усі гріхи, вчинені протягом життя. За правилами Православної Церкви над охрещеним одразу ж звершується й друге таїнство – Миропомазання. При помазанні святим миром частин тіла в ім'я Святого Духа людина одержує Його дари, аби бути міцним, твердим і непохитним у православної вірі, любові й надії, з відвагою сповідувати перед усіма ім'я Христа Бога та зростати в усіх чеснотах.

У цих таїнствах супутником новонародженого християнина чоловічої статі стає хресний батько, а жіночої – хресна мати. Хоча в крайньому випадку – може бути й навпаки. Але в звичай увійшло запрошувати завжди двох, на зразок батьківської пари, а то і більше пар.

Хресний – поручитель перед усією Церквою за віру хрещеника. Він від його імені відрікається від сатани, виявляє бажання до з'єднання з Христом, дає обіцянку вірності Йому. Вступаючи в благодатний союз із Христом, у вигляді присяги виголошує Символ віри. Тим самим бере на себе зобов'язання поклопотатися, щоб хрещеник виховувався і наставлявся в православної вірі. Тому само

собою зрозуміло, що хресними батьками можуть бути лише практикуючі християни, вірні Православної Церкви, які не лише знають Православ'я, а й живуть згідно з ним.

При хрещенні ж дорослих хресні – переважно люди, які привели до Христа. Вони є свідками й поручителями віри та обітниць хрещеника, хоча їхня присутність не обов'язкова. Щодо віку, то устав Церкви приписує, що хресними батьками можуть бути православні вірні, які досягли 15 років, хресними матерями – 13 років.

Розуміючи важливість такого служіння, необхідно і батькам, які обирають хресних, і самим хресним дуже відповідально до нього поставитись.

Батькам потрібно зважати на те, наскільки претенденти

на це покликання є людьми церковними, порядними та віруючими. Чи зможуть вони добрим прикладом свого життя навчати дитину християнських чеснот, вести її до тихої пристані спасіння? Чи мають достатні знання для того, щоб навчати юних християн правд віри? Чи є вони людьми молитви й чи будуть молитися за свого похресника? Чи постійно турбуватимуться про нього, а чи лише навідаються раз на рік – на застілля з приводу дня народження?

Хресним батькам потрібно усвідомити, що за душу цього дитяти дадуть відповідь перед невідступним Престолом Божим. Що саме вони несуть відповідальність за духовне здоров'я, виховання та зростання малюка. Що, крім дарунків, необхідна й молитва за нього. Потрібно й переглянути своє життя, щоб своїм прикладом вести непорочну душу до Господа, а не вводити у спокусу негідними вчинками. Що крім принесеного крижма – шматка білого полотна, що символізує непорочність та чистоту новохрещеного, – необхідно самим стати взірцями цієї чистоти.

Щодо обмежень, то дійсно є певні заборони стосовно шлюбу, але не між парою хресних батьків (вони можуть одружуватися). У зв'язку з тим, що між родинами хрещеного батька чи матері та охрещуваного створюється зв'язок, сильніший, на думку Церкви, ніж між кровними родичами, – не може бути тілесного зв'язку між хресним батьком та матір'ю хрещеної дитини або між батьком хрещеника та його хресною. Не дозволяє Церква одружуватись і хресному батькові з своєю похресницею чи похреснику з хрещеною матір'ю з тієї ж причини.

Також хресними батьками не можуть бути рідні батьки й священник, який звершує таїнство.

БЛАГОДІЙНІСТЬ

«МОЖЕ, Й ТИ...»

Сповнилося батьківське пророцтво: Марія Корсак збудувала церкву на отчій землі

У селі Мельники-Річицькі Ратнівського деканату збудували храм. Уперше за майже півтисячолітню історію села. Бо досі тут православної церкви не було. Хоча село немале – до 250 дворів налічує. І населення – більше тисячі чоловік. Цим скористалися протестанти – заснували тут свою громаду й спорудили молитовний будинок. А православні віряни свої духовні потреби задовольняли в сусідній Річиці, в церкві Московського Патріархату.

Тому благородній ідеї звести тут храм Київського Патріархату чинився неабиякий опір. Це знають і селяни, які зраділи, що матимуть свою, українську церкву. Але найбільше труднощів довелося здолати ініціаторці – Марії Корсак. Скільки-то

треба було поїздити, аби вирвати дозвіл на спорудження святині у своїй же, батьківській садибі. Виготвляла проект, вишукувала робітників, дбала про іконостас... Не говоримо вже про великі кошти, які довелося витратити. Тут, щоправда, допомогли чоловік, син та їхні колективи.

І ось через рік після освячення місця вознісся трьома куполами чудовий храм Архістратиго Михаїла з дзвіницею, прекрасно розписаний, із сяючим золотом іконостасом.

Під час освячення Марія Іванівна зізналася, що їй шкода було тих літніх жінок і чоловіків, які в житті мало доброго зазнали, тільки працювали й працювали в колгоспі – важко і майже задармо. А щонеділі та щосвята доводилося їм долати по кілька зайвих кілометрів до церкви у сусіднє село.

– Я хочу, – сказала під кінець свого слова пані Корсак, – щоб ця церква скликала вас до себе, де б ви могли розділити і радість, і горе, де б ви забували про заподіяні вам образи, де би панувала тільки любов.

Слухали її люди, і не одна жіночка хустинкою витирала очі. А ще подумки дивувалися її щедрості й розуму.

...Вона тут народилася, зростала, була першою в школі. Першою із села після закінчення восьми класів поїхала до Каменя-Каширського вчитися на медика.

Якось, пам'ятає, завітали в село два ченці. І зупинилися біля подвір'я її батька Івана Андріюка. В розмові сказали:

– Буде тут колись храм.

– А хто ж його збудує? – вирвалось у неї.

– Може, й ти, – відпові

батько жартома. Бо не міг і в найсміливішій фантазії припустити таке всерйоз.

Але, як кажуть, що неможливо в людей – у Бога можливе.

На все життя стане пам'ятним цей день для Мельників-Річицьких ще й тому, що Божественну Літургію з нагоди освячення церкви правили священнослужителі кафедрального собору Святої Трійці на чолі з єпископом Луцьким і Волинським Михаїлом. Чарував своїми небесними голосами й архієрейський хор «Оранта». Багато людей прибуло, щоб розділити радість незабутнього свята, усвідомлюючи, що прийшов час відроджувати давнє благочестя, долати бездуховність, цинізм, щоб нові покоління змогли переміняти світ, щоб у їхньому середовищі завше був Бог...

До парафіян звернувся владика Михаїл. Почав про значення храму, в якому і освячується нове життя, і полишає людина світ. Наскільки легше, коли є куди прийти вилити в молитві душу. Особливо в хвилини пекучого болю. Тут інший світ. Тут тобі затишно, і відступають проблеми, бо починаєш усвідомлювати, що все – марнота, дріб'язок перед вічністю. А ще задумуєшся

про мету свого земного життя, про те, якими справами будеш звітувати перед Господом, коли він покличе тебе...

Архієрей розмірковував над значенням здійсненого Марією Корсак. «Збудуєте ви хату, – сказав він, – і хто вас за це пам'ятатиме? Хіба що діти, на яких її запишете. А храм Божий та його благодійників будуть згадувати і через десятиліття, і століття. Милість Божа допомагає тим, хто поклав собі на серце таке здійснити».

За заслуги у відродженні і розвитку Української Православної Церкви указом Патріарха Філарета Марію Корсак нагороджено орденом Великомучениці Варвари, а кілька її сподвижників – благословенними грамотами.

Дякуючи духовенству за цю високу відзнаку, благодійниця зізналася, що в храм привела її пережита втрата. В автокатастрофі загинув її син. Там, у Луцькому Свято-Троїцькому соборі, її розуміли й підтримували. І це відволікало від великого горя.

Я собі подумала: «А що було би, якби я побудувала церкву?»...

Ганна ХАРІВ. Фото Віталія САРАПІНА

Єпископ Михаїл вручає Марії Корсак орден Великомучениці Варвари

СТЕЖИНКА ДО ХРАМУ

СТОРІНКАМИ БІБЛІЇ

ПЕРШИЙ ГРІХ

Зло, тобто те, що проти Бога, що Богові не подобається, виникло ще до того як була створена людина. Воно виникло в невидимому світі. Бог не створив зла, але дав ангелам свободу – вибирати між добром і злом. Деякі ангели неправильно скористалися цією свободою і виступили проти Бога, почали чинити зло. Їхнього командира зовуть сатаною, дияволом.

Сьогодні ми з вами будемо говорити, як зло потрапило до людей.

Перших людей звали Адам і Єва. Ім'я Єва означає життя, Адам – земний, узятий із землі, тобто створений із тих частинок, що і все на землі.

Біблія говорить, що ми створені за образом і подобою Божою. Це значить, що ми схожі на Бога. Але схожі не тілом. Оскільки Бог невидимий, як повітря, то ми схожі на нього невидимими душею і духом, які є всередині нас. А наше тіло схоже на тіло тварин. Коли душа працює, тоді людина стає більш подібною до Бога. Працює наша душа, коли ми молимося, читаємо Біблію, проявляємо любов до інших. Розум є частинкою нашої душі. Коли ми роздумуємо над чимось, розв'язуємо задачі, тоді наша душа також працює. Коли вчинки наші мудрі, тоді ми також схожі на Бога, адже Він – Премудрий. Також уподібнюємося Богові, коли творимо: малюємо, ліпимо з пластиліну, вишиваємо, щось виготовляємо, адже Бог є Творець.

У Біблії написано, що перші люди жили в райському садку. Що означають ці слова? Рай – тобто щастя, насолода – був

як усередині – у душах перших людей, так і зовні – в природі.

Бог жив у душах Адама і Єви, вони могли розмовляти з Ним і це було справжнім раєм. Вони були слухняні Богу і тому мудро керували навколишньою природою. Слова з Біблії про те, що Адам «дав імена кожній живій істоті», означають, що перші люди добре знали закони природи, берегли її, а тому вона була справжнім раєм.

У раю були два особливих дерева: дерево життя та дерево пізнання добра і зла. Бог заборонив людям їсти плоди другого.

У нашій землі є багато скарбів, закладених Богом. Вони називаються корисними копалинами. Людям доводиться попрацювати, щоб добути їх із землі, вони даються нелегко. Так само на сторінках Біблії є скарби, призначені для нашої душі. Щоб їх добути, також треба попрацювати, подумати. Бо часто за словами Біблії захований зовсім інший зміст, інше значення.

Вислів «їсти плоди з дерев» також має прихований зміст. Він подібний до висловів «пекти раки» – тобто червоніти, «наламати дров» – тобто наробити помилок, «ловити гав» – тобто бути неуважним. «їсти плоди з різних дерев» означає отримувати наслідки від різних вчинків.

Коли ви слухняні Богові і батькам – у вашому серці спокій і радість, тоді в ньому – Бог, і ваше життя щасливе. Тоді ви споживаєте плоди з дерева життя. Коли ж ви неслухняні – зриваєте плоди з дерева пізнання добра і зла, тобто гіркі плоди неслухняності.

Розглянемо на прикладі, що означає «зривати різні плоди».

Мама наказує дитині переходити вулицю тільки на пішохідній частині дороги і лише на зелене світло. Якщо дитина не послухається, то може потрапити в аварію. Які наслідки неслухняності? Звісно, що погані.

Ще приклад. Хлопчик грав у футбол і дуже розігрівся. Він прийшов додому і хоче напиться холодної води. Тато не дозволяє йому цього робити. Що трапиться, коли

він не послухається? Він застудиться. Цей хлопчик з'їсть плоди з дерева пізнання добра і зла.

Онук побачив, як важко бабусі нести відро з водою. Він підбіг і допоміг. Хоч важко йому було нести, але як приємно робити добро, як радісно на серці. Внук зірвав плід з дерева життя. Цей плід – радість.

Перші люди зірвали плід з дерева пізнання добра і зла, тобто перестали слухатися Бога. Їх спонукав до неслухняності змії. Під виглядом змія тут зображений ворог Бога і людей – диявол, або сатана. Диявол переконував людей, що Бог нібито сказав неправду, і що й неслухняні Богові люди залишаться щасливими. Після того, як перші люди перестали слухатися Бога, їхні душі забруднилися гріхами.

Бог хотів, щоб Адам і Єва попросили вибачення, щоб очистили свої душі і не втратили рай. Та й запитав їх: «Чи ви їли з дерева пізнання добра і зла? Чи були ви слухняні?» Адам повинен був сказати: «Боже, вибач, я винен у своїй неслухняності». Замість того відповів: «Я не винний! Навіщо Ти, Господи, дав мені жінку?! Це вона підбила мене до неслухняності!» Тобто Адам, замість того, щоб покаятися, звинувачував свою жінку і Бога. Єва також не покаялась. Вона сказала: «Я не винна. Винен змії».

Оскільки вони не вибачились, то втратили спілкування з Богом. Втратили рай. Біблія нам говорить, що Бог вигнав їх із раю. Але Бог обіцяв, що люди повернуться в рай. Для цього повинен народитися Спаситель, Який допоможе перемогти диявола, Який «зітре голову змії». Цей Спаситель народився, це – Ісус Христос.

У ВІЛЬНУ ХВИЛИНУ

Напиши правильне закінчення для кожного речення, підбираючи слова з правої колонки

1. Бог створив людей з тих частинок, ...
2. Адам і Єва тілом і душею жили .....
3. Змії сказав Єві, що люди залишаться .....
4. Адам і Єва переклали один на одного свою .....
5. Перші люди мали можливість залишитись у раю, коли б .....
6. Адам і Єва не розкались у своїй .....
7. Їсти плоди з дерев означає .....
8. Бог був милосердний до Адама і Єви і пообіцяв їм .....

- провину
- в раю
- щасливими
- покались
- отримувати наслідки своїх вчинків
- Спасителя
- неслухняності
- що і все на землі

ОПОВІДАННЯ

Ось нарешті прийшла весна. Прилетіли за моря ластівки і почали вити гнізда. Усі раділі бажаним гостям – благовісницям весни.

Пара ластівок звилася собі гніздо під дахом одного селянина. Як старанно клопоталися пташки, споруджуючи свій будиночок! І ось уже в гніздечку вилупились і запищали пташенята...

Є на світі хороші люди, але немало і злих. Один неслухняний хлопець Іванко посперечався з іншими хлопчиками, що каменем зіб'є гніздо ластівок. Вони й не гадали, що йому вдасться поцілити у гніздо, так високо воно було. Але Іванко прицілився, кинув камінь – і гніздо впало. Пташенятка, які були ще без пір'ячка, випали і розбилися.

Великим було горе ластівок. Як жалібно вони квилили, коли знайшли на землі своїх діток. Літаючи над головами хлопців, згорьовані птахи ніби докоряли:

ЗРУЙНОВАНЕ ГНІЗДО

– Діти! Чому ви так жорстоко вчинили з нами? Для чого забрали нашу радість і втіху? Бог вам суддя!

Хлопцям до сліз стало шкода ластівок. Іванко разом з іншими старався відіграти мертвих пташенят, але даремно! Було вже пізно, біди не виправиш. Хвилинка безумства – розкаяння на все життя!

...Пройшов час. Іванко виріс, одружився. Він мав двох старших дітей, а один ще гойдався у колисці. Стали батьками й обоє його товаришів. Давно забуто дитячі пустощі, забута й історія з ластівками. Але вже ніколи з того часу ластівки не вили гнізд у їх будинках.

...Стояло спекотне, сухе літо. Одного разу опівночі загорівся будинок Івана. Іван

вискочив, не встигнувши винести дитину, яка лежала в колисці. Вогонь швидко перекинувся на сусідні будинки. Усі троє опинились без даху над головою. Сидять нещасні погорільці на попелищі, гірко плачуть. Особливо риде Іван за своєю дитинкою, яка загинула:

– За що, Господи, Ти так покарав мене? Чим я Тебе прогнівив?

У цей час звідкись прилетіли ластівки. Закружляли прямо над головами Івана та його товаришів. Згадав тоді Іван гніздо, яке він колись зруйнував, убитих пташенят і невтішне горе ластівок і зрозумів, що зірвав гіркі плоди своїх злих учинків. Поглянув він на своїх діток – і ще більше залився сльозами...

СВЯТИНИ ВОЛИНИ

ТУРІЙСЬКІ ДЗВОНИ

Наприкінці грудня минулого року єпископ Михаїл освятив новозбудовану дзвіницю біля храму Святої Трійці в Турійську, споруджену коштом Мар'яна та Ірини Зазуль – українців, які мешкають у Канаді. За їх сприяння в Любліні виготовили й три дзвони вагою 600, 300 й 150 кг. Розгойдання дзвонів – за допомогою важелів.

З нагоди освячення відправили Боже-ственну Літургію. З владиною співслужили турійський декан протоієрей Микола Дянків, ковельський міський декан протоієрей Анатолій Александрук, інші священнослужителі. В урочистому відкритті дзвіниці та святковому Богослужінні взяли участь багато місцевих вірян, серед яких і представники влади – голова райради Орест Василюшин і селищний голова Олексій Безсмертний. Виголошучи проповідь,

архієрей зазначив, що голос церковних дзвонів кличе парафіян до Бога, до церкви, до спільного Богослужіння. Та лише від них залежить, чи прислухаються вони до цього заклику.

Прот. Віталій СОБКО. Фото Віталія САРАПІНА

РЕКОМЕНДУЄМО ПРИДБАТИ

Видавничий відділ єпархії «Ключі» випустив у світ своє перше видання – «Акафіст Пресвятій Богородиці». Цей славновісний твір дав початок цілому жанрові церковної літератури, улюбленого в православних народів. Його домашнє читання й храмовий спів налаштує християнську душу на чистий лад і є благодатним засобом Богоєднання.

Брошуру видано для священнослужителів і мирян, для використання і вдома, і в церкві, людям різного віку й освіти.

Чим особливе це видання?

- У вступній статті – стисла історія жанру і його характерні риси.
- Примітки розкривають трудні для розуміння місця.
- Нотний додаток – зразок розспіву церковною громадою.
- Букви – великого розміру, щоб читати і при слабкому освітленні, і людям поважного віку.

• Наголоси й підкреслення складів роблять зручним і спів, і читання.

Видання в м'якій обкладинці, 145x205 мм, 40 сторінок.

Вартість – 5,00 грн.

Його можна придбати не тільки у храмах Київського Патріархату. Надсилаємо книги поштою післяплатою (вказана ціна не включає поштових витрат). Замовлення приймаємо телефоном, звичайною та електронною поштою.

Для зацікавлених у співпраці діє система знижок – до 30 %.

Оплата – готівкою або перерахунком.

Наша адреса: 43025 м. Луцьк, вул. Градний узвіз, 1.

Тел.: (097) 97-97-368, (0332) 72-21-82.

kljuchi@ukr.net

www.pravoslavja.lutsk.ua/kljuchi

ВІТАННЯ

Храмові свята:

Церкви й монастирі Різдва Христового, Собору Пресвятої Богородиці, Апостола первомученика Стефана, Святого Василя Великого, Преподобного Серафима Саровського, Святого Йоана Хрестителя.

Висвята:

диякона Миколу Цап'юка 10 грудня висвячено на священника;
диякона Володимира Удуда 19 грудня висвячено на священника.

Ювілей:

протоієрею Василеві Муралю, настоятелю храму св. Йоана Хрестителя в с.

Прилуцьке Ківерцівського дек., 1 січня – 45 років;

священнику Юрієві Янчуку, настоятелю храму Рівноапостольного Володимира Великого в с. Тарасове Луцького райдек., 5 січня – 25 років;

священнику Володимирові Левицькому, настоятелю храму Святого Духа в с. Коритниця Локачинського дек., 6 січня – 30 років;

священникові Дмитру Відніку, настоятелю храму Великомучениці Світлани в Ковелі, 6 січня – 5 років священничого служіння;
Надії Граджило, кухарці Волинської

духовної консисторії, 14 січня – 60 років;

священнику Богданові Войцовичу, настоятелю храму Покрови Пресвятої Богородиці в с. Журавлине Старовижівського дек., 26 січня – 5 років священничого служіння;

священнику Олександрові Доброскоку, настоятелю храму Апостолів Петра й Павла в Ковелі, 27 січня – 35 років.

Широкосердно вітаємо парафіян, ченців і черниць із храмовими святами, а священнослужителів і пані Надію – із вагомими життєвими подіями!

НЕКРОЛОГ

20 грудня 2006 року внаслідок трагічної автокатастрофи відійшов до Бога священник Василь Ковальчук, клірик Свято-Володимирського храму, що у Володимирі. Народився о. Василь 10 лютого 1983 року в Нововолинську. Закінчивши загальноосвітню школу, 1999 року вступив до Волинської духовної семінарії. Навчально-

виховний курс успішно завершив 2003 року.

Після одруження висвячений на диякона єпископом Луцьким і Волинським Михаїлом 26 вересня 2004 року у Володимирському соборі Різдва Христового й призначений на служіння до храму Рівноапостольного Володимира Великого.

8 січня 2005 року владику Михаїл висвятив о. Василя на священника, призначивши 2 березня того року священником цього храму.

Висловлюємо щирі співчуття родині священника й підносимо молитви за упокій його душі.

ОГОЛОШЕННЯ

17 лютого – паломництво до святинь Володимира: собор і монастир Різдва Христового – Юр'ївська церква – Василівська церква – Успенський собор – Зимненський монастир. Зголошуватися до 16 лютого. Виїзд о 7.00 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення о 21.00. Вартість поїздки 25 грн.

24 лютого – паломництво до святинь Львова. Зголошуватися до 23 лютого. Виїзд о 6.30 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення – о 23.00. Вартість поїздки 45 грн.

1 березня – паломництво до Миколаївського монастиря в Жидичині (Ківерцівський

р-н). Зголошуватися до 28 лютого. Виїзд о 17.30 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення – о 21.00. Вартість поїздки 4 грн.

У всі поїздки необхідно мати з собою посуд для води і (за бажанням) одяг для

занурення у воду. Докладніша інформація та реєстрація – за тел. (03322) 5-42-50.

Виконуємо реставрацію та розпис храмів, а також реставрацію, позолоту, посріблення євхаристійних наборів: чаш, дискосів, лжиць і т. ін. Тел. (050) 660-53-19.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях! Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку!

ВОЛИНСЬКІ
ЄПАРХІАЛЬНІ
ВІДОМОСТІ

Свідоцтво про державну реєстрацію:
ВЛ №219 від 03.08.2004 р.
Віддруковано у МП «Зоря».
м. Луцьк, пр-т Воли, 2, тел.: 8 (03322) 46038
Наклад: 7000. Ціна договірною.
Зам. № 86 від 31.01.2007 р.

ВОЛИНСЬКІ ЄПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ
часопис Волинської єпархії Київського Патріархату
Передплатний індекс: 91241
Засновник і видавець:
Управління Волинської єпархії Української
Православної Церкви Київського Патріархату.
http://www.pravoslavja.lutsk.ua
Адреса редакції: 43025, м. Луцьк,
Градний узвіз, 1. Тел./факс: (0332) 722182
pres-sluzhba@ukr.net

Головний редактор Андрій ГНАТЮК

Редакційна колегія:

Прот. Віталій СОБКО (заст. головного редактора), свящ. Андрій РОТЧЕНКОВ (редактор дитячої сторінки), Ірина ДАЦЮК (художній редактор), Віктор ГРЕБЕНЮК (літературний редактор), Святослав КОНОНЕЦЬ (верстка, ТЗОВ «ІНЦІАЛ»), Галина МЕЛЬНИК (набір).

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього є обов'язковим. Редакція не завжди поділяє позиції авторів публікацій, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.